

8 Σεπτεμβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Νεομάρτυς Αθανάσιος ο Κουλακιώτης εν Θεσσαλονίκη

/ [Βίοι Αγίων](#)

Σήμερα, 8 Σεπτεμβρίου, η Εκκλησία μας εορτάζει το Γενέσιον της Υπεραγίας Θεοτόκου και την μνήμη του [Αγίου Νεομάρτυρος Αθανασίου του Κουλακιώτη εν Θεσσαλονίκη](#).

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Άγιος Νεομάρτυς Αθανάσιος ο Κουλακιώτης εν Θεσσαλονίκη

Η αγιοτόκος Θεσσαλονίκη ανάδειξε, εκτός από μεγάλους Πατέρες της Εκκλησίας

μας, και πολλούς Νεομάρτυρες στα μαύρα χρόνια της τουρκοκρατίας, οι οποίοι έχυσαν το τιμημένο αίμα τους για την πίστη στο Χριστό και την αγάπη τους για την ελευθερία της πατρίδος. Ένας από αυτούς υπήρξε ο άγιος Νεομάρτυς Αθανάσιος ο Κουλακιώτης.

Γεννήθηκε περί το 1749 στο χωριό Κουλακιά της Θεσσαλονίκης, τη σημερινή Χαλάστρα, από ευσεβείς και εύπορους γονείς, τον Πολύχρουν και τη Λουλούδω, οι οποίοι του έσπειραν στην ψυχή του το σωτήριο σπόρο της ορθόδοξης πίστης, της μοναδικής πίστης, η οποία, μόνη αυτή, οδηγεί στη σωτηρία. Ο πατέρας του ήταν προεστός της περιοχής και απολάμβανε τον σεβασμό και την εκτίμηση των κατοίκων.

Όταν ο Αθανάσιος έφτασε στην ηλικία της μαθητείας αποφάσισε να τον σπουδάσει, στέλνοντάς τον στους καλλίτερους δασκάλους της περιοχής. Την εποχή εκείνη δίδασκε στη Θεσσαλονίκη ο ονομαστός διδάσκαλος Αθανάσιος ο Πάριος (1722-1813), μετέπειτα άγιος της Εκκλησίας μας (24 Ιουνίου) και δάσκαλος του Γένους. Ο Αθανάσιος φοίτησε στη σχολή του και επέδειξε μεγάλη επιμέλεια. Στη συνέχεια φοίτησε στην περίφημη Αθωνιάδα Σχολή στο Άγιο Όρος, τη Σχολή του Βατοπεδίου, κοντά στους φημισμένους δασκάλους Παναγιώτη Παλαμά και Νικόλαο Τζαρτζούλιο από το Μέτσοβο, λαμβάνοντας τέλεια παιδεία για την εποχή του και μεγάλη επιστημονική και πνευματική κατάρτιση. Διδάχτηκε φιλοσοφία, θεολογία και την περίφημη λογική του Ευγενίου Βούλγαρη.

Αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του, έφυγε για την Κωνσταντινούπολη, όπου συνάντησε και συνδέθηκε μαζί του, με τον Πατριάρχη Αντιοχείας Φιλήμονα. Έμεινε στην Πόλη δύο χρόνια και κατόπιν γύρισε στο Άγιο Όρος και στη συνέχεια στην ιδιαίτερη πατρίδα του, για να ωφελήσει τους συμπατριώτες του με τις γνώσεις του.

Στην Κουλακιά υπήρχε μια φιλολογική λέσχη, ένας «βασιλικός μενζιλχανάς», όπως τον αποκαλούσαν, όπου συγκεντρώνονταν πολλοί άνθρωποι, κυρίως λόγιοι, Ρωμιοί και τούρκοι, συζητώντας διάφορα σοβαρά θέματα και ανταλλάσσαν ιδέες και απόψεις. Ο καλλιεργημένος Αθανάσιος σύχναζε και αυτός στη λέσχη, άκουε ειδήσεις και νέες ιδέες και εξέφραζε τις δικές του απόψεις, καθότι ήταν λόγιος.

Κάποια μέρα, συνδιαλέγονταν με έναν τούρκο εμίρη, στην τουρκική και την αραβική γλώσσα, τις οποίες κατείχε, περί της θρησκείας. Πάνω στη συζήτηση αναφέρθηκε στο «σαλαβάτι», την «ομολογία πίστεως» των μουσουλμάνων, λέγοντας: «η δική σας πίστη στέκεται σε αυτά τα λόγια: “Ένας είναι ο Αλλάχ και προφήτης του ο Μωάμεθ”», την οποία πρόφερε απονήρευτα εν τη ρύμη του λόγου του. Αλλά ο τούρκος εμίρης εξέλαβε την αφελή αυτή αναφορά, ως προσχώρηση

στο Ισλάμ, λέγοντάς του κατηγορηματικά: «Αφού είπες το σαλαβάτι, έγινες Τούρκος»!

Ο Αθανάσιος μάταια προσπαθούσε να του εξηγήσει: «Μη γένοιτο, ήθελα να πω μόνο τι λέει η πίστη σας και όχι ότι την ασπάζομαι»! Αλλά ο εμίρης δεν ήθελε να ακούσει καμιά δικαιολογία. Αφού παρέδωσε τον Αθανάσιο στον τούρκο υπεύθυνο του μενζιλχανέ (της λέσχης) να τον κρατάει, πήγε στον μουλά ιεροδικαστή της Θεσσαλονίκης να τον καταγγείλει ότι δήθεν ασπάστηκε το Ισλάμ και στη συνέχεια το απαρνήθηκε, αλλαξοπίστησε, περιπαίζοντας την μουσουλμανική θρησκεία!

Ο τούρκος ιεροδικαστής έδωσε εντολή να φέρουν μπροστά του τον «εξωμότη», να τον ανακρίνει ο ίδιος. Τον ρώτησε αν αληθεύει η κατηγορία, ότι ήταν μουσουλμάνος και αλλαξοπίστησε. Ο Αθανάσιος με λόγο στρωτό και ευθύ λόγο του εξιστόρησε το γεγονός και τον διαβεβαίωσε ότι δεν ήταν ομολογία πίστεως στο Ισλάμ, αλλά αναφορά στην ομολογία των μουσουλμάνων. Μάλιστα ο Αθανάσιος ρώτησε τον τούρκο δικαστή: «Και εσύ αν ήξερες κάποια λόγια από την χριστιανική μας πίστη και τα πρόφες, αυτό θα σήμαινε ότι έγινες Χριστιανός;».

Ο μουλάς ιεροδικαστής φαίνεται ότι ήταν άνθρωπος δίκαιος και σώφρων. Κατάλαβε ότι δεν επρόκειτο για προσχώρηση στο Ισλάμ και ήθελε να τον αφήσει ελεύθερο. Αλλά οι παριστάμενοι τούρκοι αγάδες και άλλοι απλοί πολίτες άρχισαν να φωνασκούν και να διαμαρτύρονται για την απόφαση του ιεροδικαστή. Θεωρούσαν ότι περιπαίχτηκε η μουσουλμανική θρησκεία και πως δεν είχε το δικαίωμα να τον κηρύξει αθώο. Ο Μουλάς είτε φοβήθηκε, είτε επηρεάστηκε από τη φασαρία των ομοφύλων και ομοθρήσκων του, άρχισε να παρακινεί τον Αθανάσιο να ασπασθεί το Ισλάμ. Μάλιστα μεταχειρίστηκε κολακείες και φοβέρες. Του εξήγησε ότι με την «ομολογία» του, είτε ασπάστηκε το Ισλάμ και στη συνέχεια το απαρνήθηκε, είτε το περιέπαιξε. Και στις δύο περιπτώσεις οι συνέπειες για εκείνον θα ήταν πολύ σοβαρές.

Ο Αθανάσιος κατάλαβε ότι έπεσε στην παγίδα των τούρκων, για να τον εξισλαμίσουν. Συνειδητοποίησε ότι μια νέα σελίδα άνοιξε για τη ζωή του. Ότι είχε να διαλέξει ή τον εξισλαμισμό του, για να γλυτώσει τη ζωή του, ή το μαρτύριο για να μην προδώσει την πίστη του στο Χριστό. Προτίμησε το δεύτερο. Με θάρρος και παρρησία ομολόγησε ότι ουδέποτε έγινε μουσουλμάνος. Ότι ποτέ δεν θα απαρνηθεί την πίστη του στο Χριστό, την αγία Ορθοδοξία, τη μοναδική αληθινή πίστη στον αληθινό Τριαδικό Θεό!

Ο Μουλάς τον άκουσε με προσοχή και νομίζοντας ότι κάποια στιγμή θα αλλάξει γνώμη, τον έκλεισε στη φυλακή. Έμεινε για αρκετές ημέρες στο σκοτεινό και υγρό μπουντρούμι, χωρίς να τον επισκεφτεί κανένας συγγενής ή φίλος ή συγχωριανός

του. Και τούτο διότι διαδόθηκε ότι «εσαλαβάτισε», ότι έγινε μουσουλμάνος. Ο πατέρας του, αν και θα μπορούσε να τον ελευθερώσει με τα χρήματά του και την γνωριμία του με τον τούρκο διοικητή της περιοχής, Γιουσούφ – Μπέη, αρνήθηκε να το κάμει, διότι θεώρησε μεγάλη ντροπή να εξισλαμισθεί ο γιός του, αλλά και από φόβο διότι διαδόθηκε ότι ξανάγινε χριστιανός και η όποια συμπαράσταση σ' αυτόν θα είχε συνέπειες για εκείνους!

Αφού πέρασαν αρκετές ημέρες ο μουλάς έβγαλε τον Αθανάσιο από τη φυλακή, ελπίζοντας ότι είχε «συνετισθεί» και του ζήτησε να ομολογήσει ότι έγινε μουσουλμάνος. Αλλά εκείνος έμεινε αμετάπειστος, σταθερός στην χριστιανική του πίστη. Μάλιστα τόλμησε να ελέγξει τον μουσουλμάνο «ιερωμένο» για την θρησκευτική του πλάνη!

Ο μουλάς, βλέποντας ότι ήταν ανώφελο να ασχολείται πλέον μαζί του, έβγαλε την απόφαση, όπως επιτάσσει η «σαρία» (ο ισλαμικός νόμος): θάνατος διά απαγχονισμού! Τον παρέδωσε στους δημίους, οι οποίοι τον έσυραν, με ξυλοδαρμούς και βρισιές έξω από τη Θεσσαλονίκη και τον κρέμασαν. Ήταν 8 Σεπτεμβρίου 1774, ημέρα του Γενεσίου της Υπεραγίας Θεοτόκου, παλληκάρι 25 ετών! Το τίμιο σώμα του το πήραν κάποιοι Χριστιανοί ζητιάνοι της περιοχής και το έθαψαν με τιμές στην περιοχή της Αγίας Παρασκευής.

Η μνήμη του τιμάται στις 8 Σεπτεμβρίου, την ημέρα του ενδόξου μαρτυρίου του.

